

Как да намалим отпадъците в училище?

Ревизия на отпадъците, 108-мо СОУ „Никола Беловежов“, София

Ревизия на отпадъците в училище

За да организирате мерки за намаляване на отпадъците в училище е необходимо да прочитате колко и какви отпадъци се изхвърлят. Една ревизия на отпадъците ще ви помогне да изчислите количествата от всеки вид материал и ще даде отговори на въпросите:

1. Къде са най-големите източници на отпадъци в училището?
2. Колко отпадъци се изхвърлят от училището?
3. Какви видове материали се изхвърлят?

Необходими материали

- торби с отпадъци от училище, събрани от предния ден
- използвани полиетиленови пазарски торбички (по 8 за всяка група)
- 10-20 големи чували за боклук
- везна с кука
- платнище за разстилане на боклука на земята
- лист с таблицата за записване на резултатите
- ръкавици за всички участници
- (по желание) престилки или стари / работни дрехи

Подготовка - един ден преди ревизията

1. Изберете един обикновен учебен ден за провеждане на ревизията – да не бъде ден, в който се отбелязва празник или има друго извънредно събитие, да не е по време на почистването в края на срока, или когато много ученици нямат часове.
2. Помолете домакина и хигиенистките да складират в определено за целта помещение **всички отпадъци от различните части на училището (включително бюфета, учителските стаи и външните кошчета)** от деня преди датата, определена за ревизията. Чувалите трябва да са разделени по групи и да бъдат ясно обозначени според мястото, откъдето произхождат – класните стаи, столовата, игрището и др.

Ревизията

1. Преди да се захванете с отпадъците, трябва да сте наясно с правилата за безопасност. Всеки, който борави с отпадъци, трябва да си сложи предпазни ръкавици. Работете с отпадъците предпазливо, като внимавате за остри или опасни предмети.
2. Измерете всички чували с **хранителни остатъци от кухнята / столовата**. Отбележете резултата в таблицата. Изхвърлете чувалите по обичайния начин.
3. Разделете се на 2 до 4 групи от по 5-8 участника. Всяка група трябва да разполага с платнище за разстилане на боклука, таблица за записване на резултатите, молив и везна. Всеки ученик трябва да носи предпазни ръкавици.
4. Изсипвайте съдържанието на само един чувал наведнъж върху платнището и го разделете на различни видове, според следните категории: бяла хартия, цветна хартия, картон, пластмаси, метал, стъкло, хранителни остатъци, други (виж таблиците в **Приложение 1: Работен лист на ученика**).
5. Разделете всеки вид отпадък в отделно пликче. Измерете теглото на отпадъците във всяко пликче с везната. Запишете резултатите в таблицата.
6. Когато са измерени и записани количествата от всички полиетиленови торбички, те се изпразват в големите чували за боклук и се използват отново за сортиране на отпадъците от следващия чувал.
7. Щом приключите с разделянето, измерването и записването на съдържанието на всички чували, изхвърлете отпадъците по обичайния начин. Изхвърлете хартията, картона, пластмасите, металите и стъклото в съответните контейнери за разделно събиране, ако в непосредствена близост до училището има такива. Останалото изхвърлете в общите контейнери за смесени битови отпадъци.

След ревизията

1. **Изчислете** цялото количество отпадъци, които се изхвърлят от училището за един ден, една седмица, една година. Умножете по пет общото дневно количество отпадъци, за да получите количеството, което се отделя за една седмица. Седмичната сума умножете по 30 - средния брой учебни седмици на година. Изчислете **процентите** на различните видове материали от общото количество отпадъци. **Изчислете средното количество отпадъци, които изхвърля един ученик като разделите общото количество на броя на учениците в училището (можете да включите и персонала).**
2. Сравнете данните от различните места в училището и определете „горещите точки“, където се изхвърлят най-много отпадъци.
3. Обсъдете резултатите от ревизията и изчисленията. **Кои са най-проблемните и най-често срещаните видове отпадъци? Има ли сред тях материали, годни за рециклиране?** Рециклирането на кой материал носи най-големи ползи за околната среда?
4. Използвайте резултатите от ревизията, за да направите план за подобряване на управлението на отпадъците в училище (вижте **Как да намалим отпадъците в училище?**).

Как да намалим отпадъците в училище?

Лесно и забавно! Идеи за дейности

Ключът към успеха е вашата система за разделно събиране да е ясна за разбиране и лесна за спазване. И най-важното: всички в училище трябва да знаят какво да правят с отпадъците.

Училище без пластмаса

1. Обиколете около и вътре в училищния двор, всички помещения в училищните сгради и снимайте на откритите по тези места пластмасови отпадъци. Например - има ли „пътечка“ от опаковки от вафли, чипсове, сокчета и други между близките хранителни заведения и училището?
2. Почистете и по възможност изхвърлете разделно намерените отпадъци.
3. Създайте рекламно послание (фото, видео, колаж с текст или друг формат) с 3 лесни идеи за намаляване на трите най-често срещани пластмасови отпадъци в училище.

Ненужното за един е съкровище за друг

1. Организирайте училищен бazar за размяна на дребни вещи, годни за употреба: игри, електронни джаджи, книги, дрехи и други вещи, които за един човек са непотребни, а за друг - необходими.
2. Документирате със снимки / видео базара и резултатите от него: колко предмета смениха своя притежател и какво остана непоискано?
3. **Създайте рекламно послание (фото, видео, колаж с текст) с 3 конкретни предложения за избягване на отпадъците и по-дълго използване на вещите.**

Разделно събиране в класните стаи – достатъчно е да се обозначат ясно и привлекателно няколко картонени кашона или други ненужни опаковки с подходящ размер (бидони от боя, сирене и др.) . Поставете здрави (напр. сезалови) чували в кашоните / контейнерите, за да се изпразват лесно. Най-подходящи за разделно събиране са пластмасовите бутилки, но те трябва да се смачкват, за да не заемат твърде голям обем.

Събиране на стари учебници, неизползвани тетрадки, излишни, но годни за ползване канцеларски и учебни материали, които да бъдат дарени на нуждаещи се учебни заведения. В края на учебната година организирайте преглед на ученическите пособия и съберете нещата, които могат да се подарят на други ученици за повторна употреба или трябва да се рециклират.

Прожекция на филми за отпадъците: Организирайте място и време за прожекцията и поканете ученици, учители, персонал и родители. При нужда екологично сдружение За Земята може да предложи подходящи филми.

Игри: Потърсете или измислете забавни игри за опознаване на свойствата на отпадъците и ги използвайте в подходящ учебен час.

Учениците като активни граждани: Организирайте среща на ученици с еколога на общината, за да представите данните относно общото количество отпадъци, изхвърляни от вашето училище, и количеството годни за рециклиране отпадъци, според вашия анализ на резултатите от ревизията. Така можете да обосновате необходимостта от намаляване на такса „битови отпадъци“, която училището плаща. Обсъдете с тях проблемите, които сте срещнали при организиране на добре работеща система за намаляване и разделно събиране на отпадъците и поискайте тяхната подкрепа.

Комуникация

1. Използвайте удобен повод, при който заедно са събрани повече ученици и персонал, за да представите системата за разделно събиране, която искате да внедрите в училище.
2. Ако няма такъв, определете ученици - „посланици“, които да направят 5-10-минутно представяне на новата система пред своите съученици в часовете на всички класове.
3. Освен ясни и видими обозначения на кошовете за рециклиране, използвайте и плакати, информационни табла, надписи, училищния вестник (ако има такъв), уебсайта на училището, блог на кампанията за намаляване и разделно събиране на отпадъците и всякакви други по-новаторски и забавни начини за информиране на училищната общност относно кампанията за рециклиране.
4. Подгответе и разпространете информация за кампанията в местните медии – печатни издания, радио и телевизионни канали.
5. Използвайте софтуер за поддържане на актуална информация относно количествата събрани материали в табличен вид (Например MSOffice Excel или OpenOffice Calc).

Как да събираме разделно?

А „Приеман пункт“. Изберете подходящо място за организиране на „приеман пункт“ за вторични суровини в училище. Можете да използвате свободното пространство под стълбищата или да обособите място непосредствено до входа на училището. Важното е този кът да бъде приветлив, удобен и всички в училището да знаят къде се намира. Приемният пункт се обслужва от доброволци-ученици, които дежурят по график. Дежурните ученици приемат, измерват и записват количествата предадени вторичните суровини на информационно табло с килограмите материали, предадени по класове.

Б Кошчета за разделно събиране. Започнете с по-малко на брой, но правилно поставени кошове. „Горещите точки“ и проблемните материали, открити чрез анализа на отпадъците ще ви помогнат да определите кои материали да се събират разделно и къде да се поставят кошчетата за разделно събиране. Например, кошчетата за хартия най-вероятно ще имат успех в учителската стая и / или директорския кабинет. От друга страна, ако в непосредствена близост до училището има необходимите за целта контейнери (жълт, зелен, син), можете да се съсредоточите върху събирането на опаковки.

Важно за кошчетата

- ! Винаги при кошовете за разделно събиране поставяйте и кошчета за общи смесени отпадъци – за да не се замърсяват вторичните суровини с други отпадъци. Това намалява стойността им.
- ! Цялото училище – всички ученици, преподаватели и персонал – трябва да са запознати с правилата за ползване на новите кошове – какво може и какво не бива да поставят в тях.
- ! Персоналът, отговарящ за поддръжка на училището, трябва да бъде инструктиран от директора относно новата система за разделно събиране и да я спазва стриктно.
- ! Трябва да има ясно определени отговорници и график за изпразване на кошовете за разделно събиране. Това могат да бъдат ученици от еко клуба или група доброволци.
- ! Кошовете за разделно събиране трябва да са лесно различими от кошчетата за смесен боклук – обозначете ги с трайни и видими надписи, табели, лепенки, или по друг видим начин.

Проследяване на напредъка

Определете дата за нова ревизия на отпадъците един месец след започване на кампанията, за да оцените доколко ефективна е системата.

Екипът „Нулеви отпадъци“ на екологично сдружение За Земята е на ваше разположение при възникване на въпроси и нужда от допълнителна информация, материали и др.

За контакт: Евгения Ташева на ел.поща: e.tasheva@zazemiata.org : www.zazemiata.org :

Приложение 1: Работен лист на ученика за ревизия на отпадъците

Дата на ревизията:.....

Част от училището	Хартия и картон (г)	Пластмаса (г)	Пластмасови бутилки (г)	Метал (г)	Стъкло (г)	Хранителни остатъци (г)	Други (г)	Общо (за помещението)
(напр. „Класна стая, Vг клас“г клас“)	140г	80г	40г	0г	0г	100г	40г	600г
Общо (по материал)								

Материал	Общо дневно количество за цялото училище (в килограми)	Общо количество за училището на седмица (x5 дни) (кг)	Общо количество на година (x30 седмици)	%
Хартия и картон				
Пластмаси				
Пластмасови бутилки				
Метал				
Стъкло				
Текстил				
Хранителни остатъци				
Други				
Общо				100%

